

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.4.2012
COM(2012) 174 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Evaluare intermediară a Programului European de Cercetare în Metrologie – EMRP

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Evaluare intermediară a Programului European de Cercetare în Metrologie – EMRP

1. CONTEXT ȘI PREZENTARE GENERALĂ A EMRP

Prin decizia Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009, UE a fost de acord să participe la un program comun de cercetare, denumit Programul European de Cercetare în Metrologie – EMRP¹, cu o contribuție de până la 200 de milioane EUR pentru perioada 2009-2017, echivalentă cu contribuțiile celor 22 de state participante². Temeiul juridic al deciziei menționate anterior (denumită în continuare „decizia EMRP”) este articolul 185 din TFUE (fostul articol 169 din Tratatul CE) conform căruia, la punerea în aplicare a programului-cadru multianual, se poate realiza coordonarea programelor naționale de cercetare printr-un proces de integrare voluntară între statele participante, inclusiv integrare științifică, administrativă și financiară. Implementarea în comun a programelor naționale de cercetare necesită înființarea sau existența unei structuri specifice de implementare. Statele participante au fost de acord să propună EURAMET e.V³ ca structură dedicată implementării EMRP. Structura specifică de implementare este cea care trebuie să fie beneficiara contribuției financiare din partea Uniunii și care să asigure derularea eficientă a EMRP.

Activitatea principală a EMRP constă în finanțarea de proiecte transnaționale multiparteneriale vizând activități de cercetare, dezvoltare tehnologică, formare și diseminare („proiecte EMRP”). Având în vedere capacitățile concentrate din domeniul metrologiei, partea principală a proiectelor EMRP este realizată de Institutele Naționale de Metrologie și de institutele desemnate (și anume institute specializate responsabile pentru anumite standarde naționale și servicii asociate care nu intră în domeniul de activitate al Institutelor Naționale de Metrologie) din statele participante. Pentru a diversifica și a extinde capacitățile din domeniul metrologiei, EMRP finanțează, de asemenea, mai multe scheme de acordare a burselor pentru cercetători care completează proiectele EMRP.

În decizia EMRP, Parlamentul și Consiliul reamintesc faptul că metrologia este un domeniu științific interdisciplinar care reprezintă o componentă vitală a unei societăți moderne bazate pe cunoaștere. Siguranța și comparabilitatea standardelor de măsurare, împreună cu metodele de testare și măsurare validate și adecvate, stau la baza progresului științific și a inovării tehnologice și, în consecință, au un impact semnificativ asupra economiei și calității vieții la nivel european.

¹ Decizia nr. 912/2009/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 16 septembrie 2009 privind participarea Comunității la un program european de cercetare și dezvoltare în metrologie derulat de mai multe state membre (JO L257, 30.9.2009, p.12).

² Belgia, Republica Cehă, Danemarca, Germania, Estonia, Spania, Franța, Italia, Ungaria, Țările de Jos, Austria, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Slovacia, Finlanda, Suedia și Regatul Unit, precum și Norvegia, Elveția și Turcia.

³ Asociație non-profit aflată sub incidența dreptului german.

În comunicarea sa privind inițiativa emblematică „O Uniune a inovării”⁴, adoptată în contextul strategiei UE de creștere economică „Europa 2020”⁵, Comisia a subliniat importanța creșterii inteligente, durabile și favorabile incluziunii pentru cetățenii europeni, cu obiective și acțiuni la nivelul UE și la nivel național. Esența strategiei UE este depunerea tuturor eforturilor pentru a transforma Uniunea Europeană într-o Uniune a inovării.

Conceptul creării de parteneriate în cercetare și inovare în Europa pentru unirea forțelor, obținerea de progrese majore și găsirea răspunsurilor la provocările de natură societală a fost avansat recent într-o comunicare a Comisiei către Consiliu și Parlamentul European⁶. În concluziile sale⁷, Consiliul a admis că realizarea de parteneriate poate să faciliteze utilizarea optimă a resurselor și, în consecință, să ducă la utilizarea deplină a capitalului intelectual al Europei și să contribuie la integrarea SEC (Spațiul European de Cercetare), precum și la reducerea duplicării inutile. Parteneriatele reunesc actori europeni și naționali pentru a construi o masă critică, viziuni comune și agende strategice, având avantajul flexibilității și al dimensiunilor și domeniilor de aplicare largite. În aceeași manieră, începând din 2009, prin EMRP s-a stabilit un parteneriat solid între cele 22 de state participante.

Decizia EMRP impune o evaluare intermediară a EMRP, care să fie realizată de Comisie cu ajutorul unor experți independenți, la trei ani după demararea EMRP. Această evaluare cuprinde progresele înregistrate în realizarea obiectivelor, precum și recomandări pentru EMRP privind cele mai adecvate moduri de a spori și mai mult gradul de integrare, calitatea și eficiența implementării programului, inclusiv integrarea științifică, administrativă și financiară, și indică dacă nivelul contribuțiilor financiare ale statelor participante este adecvat, având în vedere cererea potențială a diferitelor comunități naționale de cercetare.

Comisia trebuie să comunice Parlamentului European și Consiliului concluziile evaluării, însoțite de propriile observații.

Un grup de experți a sprijinit Comisia în efectuarea acestei evaluări contribuind cu constatările sale și a emis raportul de evaluare intermediară (denumit în continuare „raportul”), care furnizează o analiză aprofundată a EMRP din punctul de vedere al progresului în realizarea obiectivelor inițiale, precum și recomandări privind cele mai potrivite moduri de a spori gradul de integrare, calitatea și eficiența acestei inițiative.

Prezentul raport prezintă opiniile Comisiei cu privire la principalele recomandări formulate de experți în raportul lor⁸.

2. EVALUAREA INTERMEDIARĂ A GRUPULUI DE EXPERȚI INDEPENDENȚI: OBSERVAȚIILE COMISIEI

Raportul grupului a acoperit toate aspectele relevante conform deciziei EMRP și a oferit un număr semnificativ de constatări, comentarii și recomandări. Comisia consideră că raportul, în

⁴ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 6.10.2010 „Inițiativa emblematică a Strategiei Europa 2020 – O Uniune a inovării”, COM(2010)546 final.

⁵ Comunicarea Comisiei din 3.3.2010, „Europa 2020 - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii”, COM(2010) 2020 final.

⁶ COM(2011) 572 final - Crearea de parteneriate în cercetare și inovare.

⁷ CONSILIUL UNIUNII EUROPENE Bruxelles, 8 decembrie 2011, 18349/11 RECH.

⁸ http://ec.europa.eu/research/evaluations/index_en.cfm

ansamblul său, face parte integrantă din procesul de evaluare intermediară. Așadar, în următoarele paragrafe din prezentul capitol, Comisia va evidenția cele mai importante constatări/recomandări legate de EMRP și, respectiv, își va prezenta opinia cu privire la acestea.

2.1 Calitatea și eficiența implementării

Prin delegarea sarcinii de implementare a EMRP unei structuri de implementare desemnate (SID), Comisia a aplicat dispozițiile articolului 185 din TFUE și normele aplicabile gestiunii centralizate indirecte conform regulamentului financiar. EURAMET e.V. a fost aleasă ca SID, iar structura de conducere a acestei asociații s-a dovedit a fi eficientă și de înaltă calitate pentru implementarea EMRP. Având în vedere atât capacitatea operațională a EMRP, cât și conținutul său științific, grupul de experți a remarcat că o vizibilitate sporită a acestui program de cercetare în afara comunității cercetătorilor din domeniul metrologiei ar fi benefică pentru comunitatea extinsă a părților interesate și pentru societate în general.

Comisia salută managementul profesionist și implicarea puternică ale EURAMET e.V. și ale Comitetului EMRP în implementarea programului în cursul primilor trei ani începând cu 2009 și încurajează toate părțile implicate să îmbunătățească în mod continuu calitatea implementării și vizibilitatea programului.

Comisia susține recomandarea grupului de experți de a stabili un indicator cheie de performanță (KPI) privind timpul necesar pentru contractare și de a stabili obiective de ameliorare pentru ca toate proiectele să fie demarate cât mai rapid posibil după selectarea acestora.

2.2 Contribuțiile financiare din partea statelor participante

- (1) Conform deciziei EMRP, contribuția Uniunii este condiționată de angajamentul formal al fiecărui stat participant de a contribui cu propria cotă de finanțare la programul de cercetare și de plata efectivă a contribuției financiare către beneficiari. Valoarea totală a contribuțiilor celor 22 de state participante a fost stabilită la minimum 200 de milioane EUR, incluzând 10% în numerar pentru a acoperi în principal costurile de funcționare aferente managementului EMRP (până la 16 milioane EUR), restul fiind alocat schemelor de acordare a burselor. În plus, EURAMET a furnizat Comisiei dovada unor garanții financiare adecvate din partea statelor participante a Comisiei, în conformitate cu articolul 8 din decizie. Sumele garantate de statele participante sunt calculate în conformitate cu o cheie de repartizare fixă și prestabilită pentru fiecare stat participant. Garanțiile au fost constituite sub forma unor declarații de garanție sau de asumare a răspunderii față de Comisie din partea statelor participante sau din partea institutelor naționale de metrologie.
- (2) Până în prezent toate contribuțiile financiare din partea statelor participante au fost onorate, respectându-se pe deplin procedurile prevăzute pentru implementarea EMRP. Contribuțiile naționale la proiectele selectate au fost efectuate în deplină conformitate cu toate procedurile convenite.

Comisia recunoaște că statele participante și-au onorat angajamentele inițiale astfel cu prevede decizia EMRP și este de acord cu concluzia grupului de experți conform căreia, prin modelul său de finanțare, programul de cercetare a atins un grad ridicat de integrare financiară.

2.3 Integrarea programelor naționale de cercetare metrologică

Inițiativa EMRP are ca scop alinierea și integrarea activităților naționale de cercetare relevante în domeniul metrologiei, pentru a da naștere unui program comun de cercetare integrat din punct de vedere științific, administrativ și financiar.

Nivelul de integrare științifică poate fi considerat ca fiind o realizare importantă a EMRP, dar și un beneficiu major pentru programele metrologice naționale implicate. Abordarea de tip „Grand Challenge” (provocare excepțională) favorizează în mare măsură cooperarea interdisciplinară între programele naționale de cercetare metrologică. Există și terțe părți implicate, într-o anumită măsură, în proiectele EMRP, însă implicarea și influența acestora asupra planificării par uneori limitate și ar putea fi amplificate în domenii cu un caracter puternic multidisciplinar. Deși pare oportun ca EMRP să se concentreze în principal pe dezvoltarea și consolidarea capacităților și competențelor institutelor de metrologie sau ale institutelor specializate naționale, grupul de experți este de părere că experții care aparțin unor terțe părți pot aduce valoare adăugată comunității specialiștilor în domeniu. În plus, implicarea unei comunități de cercetare extinse ar putea fi și mai mult potențată în anumite domenii care depășesc granițele cercetării metrologice tipice.

Comitetul EMRP, care ia decizii de comun acord cu privire la posibile teme de cercetare pentru cererile de propuneri și la temele de reținut pentru o analiză mai profundă, este forul care vine cu o viziune strategică comună a priorităților în cercetarea metrologică în întreaga Europă. Grupul de experți a subliniat că temele de cercetare din cadrul EMRP au fost bine alese, că EMRP este recunoscut la nivel mondial și că se pot evita duplicările foarte costisitoare. Aproximativ 50 % din investițiile la nivel național sunt coordonate în cadrul EMRP pe teme incluse în acesta și, prin urmare, este evident că se realizează o integrare științifică considerabilă a finanțărilor naționale de bază.

Cu toate acestea, diferența între resursele alocate pentru EMRP de participanții mici și de cei mai mari este, astfel cum s-a convenit în decizie, considerabilă. Prin urmare, există un ecart între competențele științifice și infrastructurile de cercetare disponibile, ceea ce face ca integrarea științifică deplină între cele 22 de state participante să fie dificilă. Un obstacol major pentru institutele de metrologie naționale mici și cele în curs de dezvoltare este capacitatea limitată a acestora de a participa cu experți la proiectele EMRP, dar și resursele financiare limitate. Grupul de experți este de părere că acest lucru generează riscul major ca diferențele existente între institutele de metrologie mari și consacrate și cele mici aflate în curs de dezvoltare, din punctul de vedere al competențelor și capacităților, se vor accentua, în loc să se diminueze.

Comisia împărtășește opinia grupului de experți conform căreia diferențele de capacitate între țările participante par să se accentueze în unele cazuri și este de acord cu experții că sistemul de burse de cercetare ar putea fi utilizat în mod mai eficace pentru a lărgi și mai mult posibilitățile țărilor cu capacitate limitată în domeniul cercetării metrologice. Comisia este întru totul de acord cu recomandarea grupului de experți de a se analiza gradul de flexibilitate care ar putea fi aplicat managementului burselor de mobilitate pentru a se depăși bariera relocării.

Obiectivul integrării administrative a fost atins în cadrul EURAMET e.V., care s-a dovedit a fi o organizație profesionistă care funcționează bine. Acolo unde este necesar, s-au adus și se aduc în continuare îmbunătățiri astfel încât implementarea EMRP să poată fi considerată eficace. Actuala structură de management este considerată a fi atât eficientă, cât și integrată.

Cu toate acestea, grupul de experți a constatat necesitatea de a căuta modalități de simplificare a procedurilor birocratice inutile. Sarcina administrativă a coordonatorilor de proiecte și a participanților la acestea este considerată ridicată și se poate întâmpla ca realizarea proiectelor să fie întârziată din cauza dificultăților legate de contractele care stau la baza acordării burselor. Modelul de contract pentru acordarea burselor de cercetare a fost îmbunătățit în

2011 și, începând din 2012, acesta acoperă numai aspectele esențiale ale bursei. În pofida acestor îmbunătățiri, grupul de experți a raportat faptul că persistă opinia conform căreia sistemul de burse pentru cercetători nu funcționează corespunzător și trebuie revizuit.

O altă problemă ridicată de mai mulți dintre membrii Comitetului EMRP și de grupul de experți este necesitatea de a avea suficienți coordonatori de proiecte competenți, care să demareze proiectele cât mai rapid posibil după luarea deciziei de selecție. Grupul de experți a concluzionat că pare să existe o lipsă generală de competență profesională în managementul proiectelor complexe de cercetare derulate la scară internațională.

Comisia este de acord, prin urmare, cu opinia grupului de experți conform căreia procedurile de management trebuie armonizate într-o măsură și mai mare și încurajează EURAMET e.V. să desfășoare activități de formare în domeniul managementului proiectelor europene de cercetare pentru coordonatorii de proiecte și pentru eventualii parteneri în proiecte.

Integrarea financiară a EMRP este la un nivel ridicat, iar grupul de experți a concluzionat că ar fi dificil de atins un grad mai mare de integrare financiară din cauza finanțării globale (*block funding*) a institutelor naționale, corespunzătoare angajamentelor la nivel național ale statelor participante. EMRP utilizează un sistem de tip „fond comun virtual”, combinat cu un mecanism de finanțare de rezervă adecvat, care permite finanțarea proiectelor la un nivel echivalent cu posibilitățile oferite de un „fond comun real”. Prin administrarea EMRP și prin gradul ridicat de integrare financiară a programului se garantează că finanțarea disponibilă pentru fiecare cerere de propuneri corespunde întotdeauna nevoilor candidaților. În acest mod, s-a respectat pe deplin, fără excepție, ordinea din clasamentele rezultate în urma evaluărilor independente la nivel central pentru toate cele trei cereri de propuneri.

2.4 Progresele înregistrate în atingerea obiectivelor

Pentru a analiza progresele în atingerea obiectivelor EMRP, grupul de experți a utilizat evaluarea de impact *ex-ante*⁹, în care au fost prezentate obiectivele strategice generale, obiectivele specifice și obiectivele operaționale ale EMRP.

În ceea ce privește obiectivele strategice generale, grupul de experți concluzionează că, în cadrul EMRP, s-au realizat progrese semnificative în legătură cu libera circulație a cunoștințelor în cadrul SEC. S-a creat o strânsă cooperare între principalele entități implicate în cercetarea în acest domeniu, pentru a susține creșterea și dezvoltarea cunoștințelor în beneficiul competitivității Europei la nivel mondial. Faptul că se pune accentul inclusiv pe marile provocări în domeniul energiei, al mediului și al sănătății permite o colaborare interdisciplinară sporită în interiorul comunității cercetătorilor în metrologie pentru a veni în întâmpinarea nevoilor societale. Grupul de experți concluzionează că EMRP contribuie la crearea Spațiului European de Cercetare (SEC), prin implementarea unui veritabil „Spațiu European de Cercetare Metrologică” (SECM).

În ceea ce privește obiectivele specifice, grupul de experți subliniază efectul de structurare pe care îl are integrarea financiară realizată deja în primii ani de derulare a EMRP. Se pare că există, de asemenea, un alt efect benefic de structurare, observat în decursul complexului proces anual de stabilire a priorităților pentru cererile comune de propuneri, și anume influențarea priorităților la nivel național în unele țări. Efectul de structurare și defragmentarea sunt, în mod evident, mai mari în țările care au un sistem metrologic centralizat. Este prea devreme pentru a face o evaluare a acestor efecte de structurare asupra industriei, societății și utilizării noilor tehnologii, însă grupul de experți pare să aibă convingerea că se acumulează un nivel de masă critică care ar fi fost imposibil fără EMRP.

⁹ SEC(2008) 2949 Raport de evaluare a impactului.

Obiectivele operaționale ale EMRP includ aspecte legate de marile provocări, construirea de capacități, accesul liber la infrastructură, intensificarea colaborării cu comunitatea științifică extinsă, modernizarea, mobilitatea tinerilor cercetători, o mai bună coordonare a afacerilor internaționale, promovarea reglementării și a standardelor și susținerea industriei și creșterii economice. În conformitate cu decizia EMRP, se preconizează realizarea acestor obiective operaționale prin programul de cercetare, în următoarele moduri:

- a) Crearea unei rezerve comune de excelență în cercetarea metrologică – prin elaborarea de proiecte comune de cercetare competitive (denumite „proiecte EMRP”), reunind capacitatea unei mase critice suficiente din rețelele de institute naționale de metrologie și institute desemnate din statele participante pentru abordarea provocărilor majore din domeniul metrologiei întâmpinate la nivel european;
- b) Deschiderea sistemului față de cel mai înalt nivel științific – prin sporirea participării comunității de cercetare europene extinse cu ajutorul bursei acordate cercetătorilor;
- c) Construirea de capacități – prin sporirea capacității comunității europene de cercetători din domeniul metrologiei cu ajutorul bursei de mobilitate pentru cercetători vizând statele membre EURAMET cu capacitate limitată de cercetare în acest domeniu.

Grupul de experți a subliniat cu mare satisfacție că, la nivelul comunității europene de cercetători în metrologie, s-a atins obiectivul creării unei rezerve comune de excelență în cercetarea metrologică. Grupul de experți este de părere că EURAMET e.V. și Comitetul EMRP trebuie felicitat pentru înlesnirea coordonării științifice. Grupul de experți a încurajat orice posibile îmbunătățiri în procesul de selecție a temelor de cercetare strategice pentru fiecare cerere de propuneri, pentru a putea veni, în măsură și mai mare, în sprijinul deschiderii EMRP către nevoile tuturor părților implicate. O astfel de abordare ar putea favoriza utilizarea rezultatelor în industrie și în procesul de reglementare și ar putea necesita o extindere a capacităților existente de cercetare în domeniul metrologiei în cadrul institutelor naționale și în afara acestora.

Comisia este de acord cu recomandarea grupului de experți și încurajează EURAMET e. V. să analizeze valoarea adăugată pe care o poate aduce organizarea de ateliere cu participarea părților interesate pentru a stabili prioritățile în ceea ce privește temele strategice de cercetare, în special în cazul cererilor de propuneri pe temele care reprezintă provocări excepționale, față de care ar fi de dorit o atitudine generală mai deschisă.

De asemenea, Comisia este de acord cu recomandarea grupului de experți potrivit căreia, pentru anumite teme de cercetare, ar fi benefică o pondere mai importantă a criteriilor de impact legate de utilizarea rapidă a rezultatelor în Europa.

Spre deosebire de succesul deosebit pe care îl are crearea unei rezerve comune de excelență în cadrul comunității cercetătorilor în metrologie, deschiderea sistemului față de cel mai înalt nivel științific a fost, până acum, limitată. Grupul de experți raportează existența unei percepții clare din exterior conform căreia EMRP rămâne mai degrabă un sistem închis pentru comunitatea europeană de cercetare extinsă.

Așadar, astfel cum a recomandat grupul de experți, Comisia încurajează EURAMET e.V. să exploreze modalitățile de a utiliza mai bine programele de burse pentru promovarea legăturilor cu cele mai bune centre de excelență din întreaga Europă.

Mai departe în analiza sa, grupul de experți concluzionează în fine că EMRP nu are efectul dorit în ceea ce privește construirea de capacități în țările cu capacitate de cercetare limitată sau inexistentă în domeniul metrologiei. Unele țări au profitat de programul de cercetare pentru a crea capacități în domenii de interes strategice, însă ecartul față de țările cu cele mai intensive activități de cercetare pare să crească.

Trebuie, de asemenea, remarcat că mecanismele din cadrul actualului EMRP legate de deschiderea sistemului față de cel mai înalt nivel științific și construirea de capacități se

bazează în principal pe sistemul de acordare a burselor din cadrul EMRP. Se pare că principalul obstacol în acest sens nu este capacitatea financiară a sistemului de burse în sine. Grupul de experți a reamintit că actualul EMRP este conceput, conform deciziei EMRP, ca un program de cercetare ce are drept scop canalizarea eforturilor spre obținerea excelenței în știință prin intermediul unor procese operaționale și instrumente financiare specifice și este dificil pentru acest EMRP să susțină, de asemenea, procesul complex de dezvoltare a capacităților. În acest sens, grupul de experți a formulat unele recomandări, deopotrivă interesante și importante, pentru un eventual viitor pe termen mai lung al EMRP.

Comisia împărtășește opiniile grupului de experți cu privire la progresele raportate în atingerea obiectivelor și sprijină pe deplin recomandarea de a folosi asistență specializată pentru a promova o mai bună integrare a țărilor cu capacitate limitată de cercetare în domeniul metrologiei, cu scopul de a reduce decalajul față de țările mai avansate.

2.5 Valoarea adăugată europeană a EMRP

Grupul de experți a exprimat opinia fermă că EMRP este un excelent exemplu a ceea ce se poate realiza prin coordonarea programelor naționale de cercetare și dezvoltare cu finanțare de bază. Grupul a evidențiat trei caracteristici ale EMRP legate de aportul semnificativ de valoare adăugată europeană:

- EMRP permite masei critice să abordeze chiar și teme complexe cu caracter interdisciplinar, precum marile provocări la nivel societal, care depășesc capacitățile pe care le poate deține o singură țară.
- Prin intermediul EMRP, se reunesc resurse substanțiale și eforturi de cercetare în domeniul metrologiei din 22 de țări. Grupul de experți estimează că aproximativ 50% din totalul fondurilor destinate domeniului metrologiei în Europa sunt în prezent coordonate prin EMRP, ceea ce, împreună cu contribuția UE, se ridică la suma de 400 de milioane EUR reunite într-un singur program comun.
- Grupul observă o „defragmentare” a eforturilor de cercetare și reducerea duplicării inutile a activităților prin planificarea și implementarea elaborată a fiecărei cereri comune de propuneri (planificare în comun).

În acest context, grupul de experți încurajează EURAMET e. V. să analizeze modul în care rezultatele proiectelor din cadrul EMRP ar putea fi rapid utilizate în industria europeană și propune acordarea unei atenții sporite activităților de inovare și transfer de cunoștințe pe termen mai lung.

O altă modalitate prin care EMRP aduce valoare adăugată atât la nivel european, cât și la nivel național este contribuția la activitățile de reglementare, de exemplu la reglementările în domeniul mediului, precum Directiva-cadru europeană privind apa. Grupul de experți a reamintit faptul că elaborarea și definirea elementelor care țin de metrologie în astfel de reglementări sunt exemple de activități în care comunitatea de cercetare în domeniul metrologiei, colaborând în cadrul EMRP și sub coordonarea EURAMET e.V., ar trebui să joace un rol esențial în dezvoltarea de noi metode fundamentale de măsurare. Grupul este de părere că acest lucru implică o gamă largă de activități prospective și demararea din timp a colaborărilor cu factori politici de decizie și cu autoritățile de reglementare la nivel național și la nivel european. Potențialul EMRP va putea fi exploatat la maximum în beneficiul politicilor Uniunii numai dacă se atinge un astfel de nivel de cooperare.

Comisia încurajează EURAMET e.V., pe baza recomandării grupului de experți, să exploreze opțiunile de organizare a atelierelor de analiză prospectivă împreună cu ministerele/agențiile de reglementare și cu direcțiile generale de resort ale Comisiei.

În plus față de eventualele activități prospective în domeniul reglementării, grupul de experți

remarcă faptul că metrologia pusă în perspectiva „noilor tehnologii” reprezintă un domeniu în care comunitatea metrologică poate sprijini creșterea sectoarelor emergente, care au nevoie de dezvoltarea unor noi metodologii de măsurare de mai mare precizie. Prin urmare, „noile tehnologii” par a fi un domeniu în care ar trebui să existe mai multă cooperare cu comunitatea de cercetare extinsă fie direct în cadrul proiectelor EMRP, fie eventual prin coordonare cu proiecte complementare și entități implicate în PC7.

Comisia salută recomandarea grupului de experți de a se analiza valoarea adăugată pe care o poate genera crearea de stimulente pentru facilitarea interacțiunii benefice dintre entitățile și proiectele complementare din cadrul EMRP și PC7.

2.6 Evoluția viitoare a EMRP, dincolo de PC7, și concluzii utile pentru viitoarele programe comune în general

Grupul de experți este de părere că, în afară de posibilele îmbunătățiri în derularea EMRP menționate anterior, există, de asemenea, o serie de învățăminte utile pentru viitoarele programe comune în general. Unele dintre aceste învățăminte au caracter general, altele fiind specifice comunității metrologice europene – de exemplu, utilizarea pe scară largă a finanțării „instituționale sau globale” la nivel național.

Fără a aduce atingere niciunei decizii privind viitorul EMRP dincolo de PC7, Comisia salută inițiativa grupului de experți de a sugera unsprezece aspecte care pot fi luate în considerare la conceperea oricărei inițiative viitoare și care ar ajuta EURAMET e.V. să atingă niveluri mai ridicate de integrare europeană.

În ceea ce privește învățămintele pentru viitoarele programe comune, grupul de experți și-a exprimat opinia conform căreia, în unele cazuri, EMRP ar putea servi drept exemplu pentru activități de planificare comună sau alte inițiative care se bazează pe articolul 185 din TFUE pentru implementarea unui program comun. Grupul științific a concluzionat că nu toate statele membre interesate au încă programe aflate în derulare care pot fi integrate într-un program comun sau programele pe care statele interesate le au nu sunt suficient de flexibile pentru a realiza acest lucru. Este necesar să se țină seama de faptul că, în majoritatea țărilor UE, finanțările acordate pe baze concurențiale și coordonate la nivel european sunt limitate.

După părerea grupului de experți, este deosebit de dificilă realizarea unei integrări financiare a inițiativelor întemeiate pe articolul 185, iar EMRP reprezintă un exemplu al modului în care un sistem de tip „fond comun virtual” bazat pe contribuții în natură poate atinge un nivel foarte ridicat de integrare financiară.

Comisia consideră binevenite reflecțiile grupului de experți cu privire la viitoarele programe comune și își va continua activitățile de coordonare a diferitelor inițiative bazate pe articolul 185 pentru a trage învățăminte pentru viitor de care să poată beneficia eventualele parteneriate de tip public-public în cadrul Programului Orizont 2020.

3. CONCLUZII

Demarat în 2009, EMRP – program de cercetare derulat în comun de 22 de state participante și implementat de EURAMET e.V. – a ajuns la maturitate din punctul de vedere al performanțelor operaționale. Gradul de integrare dintre programele naționale participante este considerat ridicat. Prin urmare, Comisia va continua să sprijine programul actual, astfel cum este prevăzut în decizia EMRP.

După 3 ani de derulare, EMRP înregistrează performanțe bune privind majoritatea obiectivelor operaționale inițiale, reprezentând aproape 85% din resursele EMRP, și anume crearea unei rezerve comune de excelență în cercetarea metrologică. Există totuși diferențe

semnificative între așteptări și realizări în ceea ce privește trei indicatori de impact calitativ: construirea de capacități, colaborarea cu comunitatea științifică extinsă și mobilitatea.

EURAMET e.V. și Comitetul EMRP, forurile cele mai înalte de administrare a EMRP, sunt invitate să depună toate eforturile necesare pentru a îmbunătăți această situație în perioada rămasă de derulare a programului. Nu se consideră necesară nicio modificare a deciziei inițiale, însă EURAMET e.V. ar trebui să implementeze recomandările menționate anterior, formulate de grupul de experți, precum și orice măsură suplimentară pe care membrii EURAMET o consideră utilă sau necesară pentru a îmbunătăți construirea de capacități, colaborarea cu comunitatea științifică extinsă și mobilitatea în cadrul EMRP.

În fine, în următorii ani, Comisia va fi pregătită să se angajeze în discuții preliminare cu EURAMET e.V. privind posibilele etape următoare ale actualului EMRP în contextul următoarei perioade de programare, fără a aduce atingere deciziei finale referitoare la Programul ORIZONT 2020 sau cadrului financiar multianual al UE și ținând cont de contextul politic mai larg al strategiei EUROPA 2020.